

ЖИВОТ И ВЪЗДУХ

ЗАМЪРСЯВАНЕТО НА АТМОСФЕРАТА И ОТРАЖЕНИЕТО МУ ВЪРХУ ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ

Въздухът над град Русе вече не е същият. През изминалото тримесечие запрашеността продължава да бъде в трикратни надпределни концентрации (п. д. к.). Високо е количеството на оловните аерозоли (до 3,33 пъти над п. д. к.); на сероводорода (до 2,5 пъти над п. д. к.). Във въздуха над Русе има серни окиси, азотни окиси, озон, хлорни йони и още сто други видове молекули на химични елементи и съединения.

Възможността здравните работници да се запознаят с изследванията, проведени от Българската академия на науките, е все още „табу“. Но ние потърсихме други пътища и възможности. Ето какво пишат американците: „Около 15 на сто от атмосферните замърсители произхождат от местни промишлени източници, а причинените от тях нарушения в здраво словното състояние на населението съставляват 25 на сто от всички здравни промени, предизвикани от замърсяването на околната среда. С атмосферното замърсяване се свързва смъртта на 140 хил. американци ежегодно.“ Пак там, в САЩ, е установено, че с увеличаването на праха само 1 път над п. д. к. се увеличава общата смъртност с 1 на сто, а при увеличаване на концентрацията на бензол — разтворимата фракция на праха — общата смъртност рязко нараства с 23 на сто. Резултатите са категорични и правят коментара излишен.

Данните от световната литература недвусмислено показват, че наличието на серни и азотни окиси, на въглеродни окиси и прах води до повишаване заболяемостта на дихателните пътища и белите дробове. Както е и в град Русе. Така например през 1986 година заболяемостта на русенското гражданство през зимите с токсична мъгла е била с 36 на сто по-голяма, отколкото в спокойните, хубави дни. При такива лоши дни се провокират заболяванията от бронхална астма и от бронхопневмония. Увеличени са с близо една трета възпаденията на гърлото и сливиците, на остри вирусни и инфекциозни, на анемиите.

Впрочем това, което в последните години мълчаливо и с много труд здравните работници от град Русе доказваха, бе вече доказано в други страни. Естонците по безспорен начин установиха

връзката между замърсяването на въздуха в техните големи градове и увеличеното и по-тежко боледуване на живеещите там. Взаимоотношението впечатлява не само с факта, че се увеличават предимно заболяванията на дихателните пътища. Това в много случаи е очевидно. При продължителното вдишване на замърсен въздух рязко е нараснал броят на болните от исхемична болест на сърцето. Литовците разшириха кръга на проучваните болести и откриха зависимост между замърсения въздух и някои кожни заболявания (алергии, екземи, бавно зарастващи рани). Може би тези неприятни открития в Русе липсват. Дано! Но трябва ли да чакаме да стане, да се получи! Засега ние добре тръгнахме по пътя на екологизацията и ако можем да избереме — по-добре би било! За това е писано и се прави.

Но правим ли ние своя собствен живот екологичен и когато е възможно излизаме ли извън замърсения градски въздух? Защо нашите хронично болни се лекуват в болници, разположени в най-силно замърсявани градски райони? Какво лечение ще приложим, когато основният болестен причинител — въздухът, остава? А децата? Колко много деца и това лято останаха в град Русе? Вярно. Имаше зелени училища — но за малко. Има средношколски и детски почивни лагери — и те не са много.

Идеята за „болница в края на града“ е вече стара. Необходими са болници далеч от края на града. А защо не училища и университети също така далеч от замърсения градски въздух и от постоянно нарастващото ниво на крайградския шум. Това биха могли да бъдат училища за през зимата и почивни места за през лятото. Ние дори когато бяхме бедни, построихме резиденции; сега като по-бедни не бихме ли могли да построим училища и болници. За всеки случай те ще бъдат по-изгодна инвестиция за бъдещето, отколкото скъпите рекламно-екологични технологии и пречиствателни съоръжения. И ако не приемем идеята като нещо ново, съгласете се все пак, че тя е нестандартна. Да не бързаеме със зачеркването ѝ.

К. м. н. д-р. Константин
КОЛЕВ,
директор на ХЕИ „Русе“